

WIOLONCZELA, Wymagania edukacyjne cykl 4-letni

I rok nauczania

(2 jednostki lekcyjne tygodniowo)

I. Treści nauczania

1. Umuzycznienie i rozbudzenie wrażliwości muzycznej

Uczestnictwo z muzycznym życiu szkoły. Uczęszczanie na koncerty, audycje. Słuchanie muzyki z nagrań, z transmisji radiowych, telewizyjnych.

2. Kształcenie teoretycznych podstaw gry na instrumencie

- Znajomość budowy instrumentu i jego konserwacji (odpowiednie smarowanie smyczka kalafonią, usuwanie zanieczyszczeń z instrumentu).

- Umiejętność dopasowania nóżki i wysokości krzesła do wzrostu.

- System notacji muzycznej:

a) wartości rytmiczne (ćwierć nuta i ósemka z kropką, szesnastka, triola),

b) notacja nut w IV pozycji,

c) klucz tenorowy,

d) zapis artykulacji staccato, martele, portato,

e) oznaczenia dynamiczne p, mp, mf, f, dim., cresc.

3. Kształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie

Zagadnienia techniczne związane z grą na instrumencie:

a) prawidłowe ułożenie palców lewej ręki w wąskim i szerokim układzie I pozycji,

b) wprowadzenie półpozycji oraz IV pozycji,

c) gra całym smyczkiem, górną i dolną jego częścią,

d) artykulacja: detache, staccato, legato po dwa, trzy, cztery dźwięki, martele,

e) wydobywanie czystego, płynnego, brzmiącego dźwięku w granicach dynamiki piano-forte, przy wykorzystaniu tempa wolnego i umiarkowanego.

4. Przygotowanie do samodzielnej pracy nad repertuarem

Kształtowanie umiejętności samodzielnej pracy nad utworem:

a) czytanie a`vista,

b) rozpoznawanie wąskiego i szerokiego układu oraz pozycji I i IV,

c) sprawdzanie intonacji z pustymi strunami.

5. Przygotowanie do występów publicznych

Przygotowanie do praktyki estradowej:

- opanowywanie tremy,

- przygotowywanie pamięciowe łatwych utworów,

- zwrócenie uwagi na estetykę wyglądu

Muzykowanie zespołowe. Wiolonczela z fortepianem, dwie wiolonczele (wykonywanie drugiego głosu).

II. Repertuar do wyboru

Gamy majorowe, tercje łamane i trójdźwięki G, A, F, B, Es (jedna oktawa), C, D, G (dwie oktawy)

Szkoły i ćwiczenia

M. Międlar Szkoła na wiolonczelę cz. I

Z. Wojciechowska, K. Wiłkomirska Gamy i pasaże na wiolonczelę

D. Dawidow Szkoła na wiolonczelę

L. Marderowski Szkoła na wiolonczelę

A. Ł. Schmar Gamy i ćwiczenia

K. Wiłkomirski Ćwiczenia na prawą rękę

C. Flesch Das Scalensystem.

Tonleiterübungen

Etiudy

S. Lee 40 Łatwych etiud op. 70

K. Wiłkomirski 12 etiud na wiolonczelę

Utwory z towarzyszeniem innego instrumentu

M. Międlar Utwory ze Szkoły na wiolonczelę cz. I

M. Międlar Albumik wiolonczelisty cz. I

A. Pejtsik, E. Lengyel Utwory dla wiolonczelistów cz. I

A. Pejtsik Wiolonczelowe duety dla początkujących

Christomatia Zbiór utworów dla kl. II

L. van Beethoven Dwa Kontredanse

lub utwory o podobnym stopniu trudności.

Materiał nauczania może zawierać inne pozycje o podobnym stopniu trudności.

III. Program

Osiągnięcia ucznia po pierwszym roku nauczania

Wszystkie problemy techniczne według materiału nauczania.

Ćwiczenia ze „Szkół” w liczbie określonej przez nauczyciela.

Gamy, tercje łamane, pasaże – według materiału nauczania.

Osiem etiud lub ćwiczeń – np. Etiudy S. Lee lub inne.

Utwory z towarzyszeniem fortepianu.

Sześć utworów z różnych zbiorów – według uznania nauczyciela.

Prezentacja ucznia:

1. Popis uczniów klasy pierwszej: utwór

2. Popis klasowy: utwór z fortepianem

3. Przesłuchanie półroczne: Gama i trójdźwięki, etiuda, utwór z towarzyszeniem fortepianu z pamięci.

4. Przesłuchanie końcoworoczne: etiuda z pamięci, część koncertu lub utwór z towarzyszeniem fortepianu z pamięci

Drugi rok nauczania

I. Treści nauczania

1. Umuzykalnienie i rozbudzenie wrażliwości muzycznej

Uczestnictwo z muzycznym życiu szkoły. Uczęszczanie na koncerty, audycje. Słuchanie muzyki

z nagrań, z transmisji radiowych, telewizyjnych.

2. Kształcenie teoretycznych podstaw gry na instrumencie

- wartości rytmiczne – rytm punktowany,
- ozdobniki: mordent, przednutka krótka, tryl,
- klucz wiolinowy.

a) rola poszczególnych części wiolonczeli i smyczka w procesie powstawania dźwięku,

b) konserwacja (czyszczenie pudła, podstrunnicy, strun, smyczka),

c) działanie kołków i stroików, początek nauki strojenia instrumentu,

d) poznanie podstawowych wiadomości z historii instrumentu.

Wprowadzanie repertuaru romantycznego, wiadomości o różnicach interpretacyjnych różnych epok (np. artykulacja).

3. Kształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie

Zagadnienia techniczne związane z grą na instrumencie:

a) umiejętność gry w pozycjach I – IV,

b) poprawne zmiany pozycji w szybkim tempie,

c) wprowadzenie pozycji V i VI,

d) zaznajomienie z pozycją kciuków (ćwiczenie wstępne),

e) dwudźwięki: tercje, seksty,

f) wibracja na krótkich wartościach rytmicznych,

g) artykulacja detache, marteles w różnych częściach smyczka, legato po 4 – 8 szesnastek w umiarkowanym tempie,

h) arpeggio na trzech i czterech strunach legato w tempie umiarkowanym,

i) łatwe akordy trzygłosowe, ozdobniki (mordent, przednutka krótka, tryl),

j) kształtowanie dźwięku pod względem barwy i nasilenia w granicach pianissimo-forte, rola położenia smyczka na strunach w kształtowaniu barwy.

4. Przygotowanie do samodzielnej pracy nad repertuarem

Kształtowanie umiejętności samodzielnej pracy nad utworem:

a) swobodne czytanie a'vista utworów w I poz.,

b) sprawdzanie intonacji dźwięków w poz. od I do IV z pustymi strunami i flażoletami.

5. Przygotowanie do występów publicznych

Muzykowanie zespołowe. Wiolonczela z fortepianem, dwie wiolonczele (wykonywanie drugiego głosu), świadomy kontakt z akompaniatorem, estetyka wyglądu.

Koncentracja podczas wykonywania kilku utworów, umiejętność dokonania właściwej samooceny. Umiejętność gry w zespole, dopasowanie intonacyjne, rytmiczne, agogiczne.

II. Repertuar do wyboru

Gamy, tercje łamane, trójdźwięki do trzech znaków przykluczowych (dwie oktawy lub trzy oktawy), dwudźwięki (jedna oktawa)

Szkoły i ćwiczenia

M. Międlar Szkoła na wiolonczelę cz. II

Z. Wojciechowska, K. Wiłkomirska Gamy i pasaże na wiolonczelę

D. Dawidow Szkoła na wiolonczelę
L. Marderowski Szkoła na wiolonczelę
A. Ł. Schmar Gamy i ćwiczenia
K. Wiłkomirski Ćwiczenia na lewą rękę
17Etiudy
S. Lee 40 Etiudy wybrane z op. 31 i op. 131
K. Wiłkomirski 12 etiud na wiolonczelę
K. P. Sadlo Szkoła etiud
J. Dotzauer Etiudy cz. I
A. Kummer 10 etiud
Chriestomatia Zbiór utworów dla kl. IV
Sonaty
J. B. Breval Sonata C-dur
B. Romberg Sonata B-dur, e-moll
B. Marcello Sonaty
N. Porpora Sonata F-dur
J. F. Haendel Sonata C-dur
Koncerty
A. Vivaldi Koncert a-moll
J. B. Breval Concertino nr 5, A-dur
Utwory z towarzyszeniem fortepianu
M. Międlar
Albumik wiolonczelisty cz. II
Utwory ze Szkoły na wiolonczelę cz. II
H. Moth 5 utworów
Z. Noskowski Polonez elegijny
S. Moniuszko Polonez z opery „Hrabina”
J. Pergolesi Aria
J. Garścia Miniatury (m.in. „Taniec”)
G. F. Haendel Largo
lub utwory o podobnym stopniu trudności.
Materiał nauczania może zawierać inne pozycje o podobnym stopniu trudności.

III. Program

Osiągnięcia ucznia po drugim roku nauczania

Gamy, tercje łamane, pasaże, dwudźwięki – według materiału nauczania.

Ćwiczenia ze „Szkół” w liczbie określonej przez nauczyciela.

Sześć etiud.

Wszystkie problemy techniczne według materiału nauczania.

Prezentacja ucznia:

1. Przesłuchanie techniczne: gama i trójdźwięki z pamięci, etiuda z pamięci
2. Przesłuchanie półroczne: dwa utwory (np. etiuda i miniatura/część koncertu)
3. Popis klasowy: utwór z fortepianem
4. Egzamin promocyjny: Etiuda z pamięci, Część koncertu z pamięci, Utwór z towarzyszeniem fortepianu z pamięci.

Trzeci rok nauczania

I. Treści nauczania

1. Umuzykalnienie i rozbudzenie wrażliwości muzycznej

Uczestnictwo z muzycznym życiu szkoły. Uczęszczanie na koncerty, audycje. Słuchanie muzyki

z nagrań, z transmisji radiowych, telewizyjnych.

2. Kształcenie teoretycznych podstaw gry na instrumencie

a) rola poszczególnych części wiolonczeli i smyczka w procesie powstawania dźwięku,

b) konserwacja (czyszczenie pudła, podstrunnicy, strun, smyczka),

c) strojenie instrumentu (stroiki).

Umiejętność frazowania w utworach barokowych i romantycznych.

a) zapis nutowy w kluczu tenorowym i wiolinowym w przedziale do a 2 ,

b) ozdobniki barokowe: mordent, obiegnik, tryl z zakończeniem.

3. Kształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie

a) prawidłowe ułożenie lewej ręki w pozycji kciukowej,

b) umiejętność gry w pozycjach V, VI, VII i pozycji kciukowej,

c) dwudźwięki (tercje i seksty na długich dźwiękach),

d) artykulacja (doskonalenie detache, marteles, legata na różnych strunach i spiccato w łatwych układach),

e) łatwe akordy czterogłosowe, ozdobniki (tryl, obiegnik),

f) kształtowanie dźwięku pod względem barwy i nasilenia w granicach pianissimo-forte (również legato) poprzez właściwą wibrację i odpowiednią szybkość smyczka.

4. Przygotowanie do samodzielnej pracy nad repertuarem

Kształtowanie umiejętności samodzielnej pracy nad utworem:

a) swobodne czytanie a'vista utworów w kluczu tenorowym i wiolinowym,

b) umiejętność opalcowania utworów w pozycjach I – IV. strunami i flażoletami.

5. Przygotowanie do występów publicznych

Muzykowanie zespołowe. Wiolonczela z fortepianem, dwie wiolonczele (wykonywanie drugiego głosu), świadomy kontakt z akompaniatorem, estetyka wyglądu.

Koncentracja podczas wykonywania kilku utworów, umiejętność dokonania właściwej samooceny. Umiejętność gry w zespole, dopasowanie intonacyjne, rytmiczne, agogiczne. (umiejętność

gry w zespole, dopasowanie intonacyjne, rytmiczne, agogiczne, artykulacyjne).

II. Repertuar do wyboru

Gamy, tercje łamane, trójdźwięki (trzy oktawy), dwudźwięki (jedna oktawa)

Szkoły i ćwiczenia

M. Międlar Szkoła na wiolonczelę cz. II

Z. Wojciechowska, K. Wiłkomirska Gamy i pasaże na wiolonczelę

Z. Wojciechowski Dwudźwięki na wiolonczelę

L. Marderowski Szkoła na wiolonczelę

A. Ł. Schmar Gamy i ćwiczenia

K. Wiłkomirski Ćwiczenia na lewą rękę

Etiudy

S. Lee 40 Etiudy wybrane z op. 31 i op. 131

J. Dotzauer Etiudy cz. I

K. P. Sadlo Szkoła etiud

A. Kummer 10 etiud
A. Franchomme Etiudy op. 35
21 Sonaty
B. Marcello Sonaty
A. Vivaldi Sonaty
W. de Fesch Sonaty
J. F. Haendel Sonata C-dur, g-moll
L. J. Duport Sonata G-dur
Koncerty
A. Vivaldi Koncert g-moll
G. Goltermann IV Koncert G-dur
Koncertstück d-moll
J. Ch. Bach Koncert c-moll
J. Klengel Concertino a-moll nr 3
J. B. Breval Koncert D-dur nr 2
A. Nolck Concertino D-dur
Utwory z towarzyszeniem fortepianu
P. Czajkowski 15 utworów
G. F. Haendel Miniatury
Z. Adamska Utwory melodyjne cz. I, II
W. H. Squire Tarantella
J. Senaille Allegro spirytoso
P. Boni Largo i Allegro
Christomatia Zbiór utworów dla kl. V
S. Müller Perpetuum mobile
A. Rubinstein Melodia
L. Boccherini Menuet
lub utwory o podobnym stopniu trudności.

III. Program

Prezentacja ucznia:

1. Przesłuchanie techniczne: gama, pasaże, dwudźwięki, etiuda
2. Popis klasowy: utwór dowolny
3. Przesłuchanie półroczne: dwa utwory lub dwie części sonaty i utwór/etiuda/część koncertu
4. Popis klasowy: utwór dowolny
5. Egzamin promocyjny: koncert I lub III cz., utwór dowolny, etiuda

Osiągnięcia ucznia po trzecim roku nauczania

Gamy, tercje łamane, pasaże – według materiału nauczania.

Ćwiczenia ze „Szkół” i innych podręczników w liczbie określonej przez nauczyciela.

Osiem etiud.

Cztery utwory z towarzyszeniem fortepianu.

Wszystkie problemy techniczne według materiału nauczania.

Czwarty rok nauczania

I. Treści nauczania

1. Umuzycznienie i rozbudzenie wrażliwości muzycznej

Uczestnictwo z muzycznym życiu szkoły. Uczęszczanie na koncerty, audycje. Słuchanie muzyki z nagrań, z transmisji radiowych, telewizyjnych.

2. Kształcenie teoretycznych podstaw gry na instrumencie

- Znajomość budowy instrumentu, konserwacja (czyszczenie pudła, podstrunnicy, strun, smyczka), strojenie instrumentu (śrubki, kołeczki).

- Ozdobniki barokowe: mordent, obiegnik, tryl z zakończeniem. System notacji muzycznej

- Znajomość określeń artykulacyjnych, dynamicznych, agogicznych

3. Kształcenie podstawowych umiejętności gry na instrumencie

- swobodny aparat gry w pozycji kciukowej,

- doskonalenie gry w pozycjach V, VI, VII i pozycji kciukowej,

- dwudźwięki (tercje i seksty legato po 2 – 4 w tempie umiarkowanym),

- artykulacja (doskonalenie detache i legato w tempie allegro ze zmianami pozycji oraz spiccato i sautille – na powtarzanych dźwiękach),

- ozdobniki (doskonalenie trylu, mordentu i obiegnika).

- Umiejętność frazowania przy wykorzystaniu środków wyrazu (wibracja, kształtowanie barwy, dynamika poszczególnych dźwięków i fraz) odpowiadająca stylowi danego utworu.

4. Przygotowanie do samodzielnej pracy nad repertuarem

Kształtowanie umiejętności samodzielnej pracy nad utworem (plan ćwiczenia, sposoby ćwiczenia, korekta własnych błędów)

5. Przygotowanie do występów publicznych

Koncentracja podczas wykonywania kilku utworów, umiejętność dokonania właściwej samooceny. Umiejętność gry w zespole, dopasowanie intonacyjne, rytmiczne, agogiczne. Realizacja podstawy basowej zespołu, dopasowanie artykulacyjne

II. Repertuar do wyboru

Gamy, tercje łamane, trójdzźwięki (trzy oktawy), dwudźwięki

Szkoły i ćwiczenia

M. Międlar Szkoła na wiolonczelę cz. II

Z. Wojciechowska, K. Wiłkomirska Gamy i pasaże na wiolonczelę

Z. Wojciechowski Dwudźwięki na wiolonczelę

A. Ł. Schmar Gamy i ćwiczenia

Etiudy

S. Lee 40 Etiudy wybrane z op. 31 i op. 131

J. Dotzauer Etiudy z. I

K. P. Sadlo Szkoła etiud

A. Kummer 10 etiud

A. Franchomme Etiudy op. 35

S. Lee 8 kaprysów op. 105

Sonaty

B. Marcello Sonaty

A. Vivaldi Sonaty

H. Eccles Sonata g-moll

W. de Fesch Sonaty

J. F. Haendel Sonata g-moll

Koncerty

G. Goltermann

IV Koncert G-dur

Koncertstück d-moll

J. Klengel Koncert G-dur

J. B. Breval Koncert nr 2 D-dur

A. Nolck Concertino D-dur

Utwory z towarzyszeniem fortepianu

P. Czajkowski 15 utworów

G. F. Haendel Miniatury

Z. Adamska Utwory melodyjne cz. II

A. Rubinstein Melodia

F. Schubert Moment muzyczny

F. Mendelssohn-Bartholdy Pieśń bez słów

G. Valentini Menuet

C. Popper Gawot op. 23

C. Saint-Saens Łabędź

E. Elgar Salut d'Amour

A. Arutunian Impromptu

G. Goltermann Etiuda-Kaprys

L. Boccherini Menuet

lub utwory o podobnym stopniu trudności.

Materiał nauczania może zawierać inne pozycje o podobnym stopniu trudności.

III. Program

Prezentacja ucznia:

1. Popis klasowy: utwór dowolny
2. Przesłuchanie półroczne - uczeń prezentuje część programu końcowego: gama, pasaże, dwudźwięki, dwie etiudy / etiuda + utwór / sonata / inny utwór złożony z fortepianem (z pamięci)
3. Popis klasowy: utwór dowolny
4. Egzamin końcowy - uczeń prezentuje drugą część programu dyplomowego: etiuda, koncert cz. I lub II i III, Utwór z towarzyszeniem fortepianu (z pamięci).

UWAGA: obowiązkowo jedna etiuda dwudźwiękowa

Osiągnięcia ucznia po czwartym roku nauczania

Wszystkie gamy, tercje łamane, pasaże, dwudźwięki – według materiału nauczania.

Cztery etiudy.

Cztery utwory z towarzyszeniem fortepianu.